

העם שבשדות – רבי והכובס.

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף ח עמוד א

רבי לטעמיה, דאמר רבי: אין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ. כההוא דמי כלילא דשדו אטבריא, אתו לקמיה דרבי ואמרו ליה: ליתבו רבנן בהדן, אמר להו: לא. אמרו ליה: ערוקין, [א"ל: ערוקו. ערוקו פלגיהון, דליוה פלגא. אתו הנהו פלגא קמי דרבי, א"ל: ליתבו רבנן בהדן, אמר להו: לא. ערוקין, ערוקו. ערוקו כולהו, פש ההוא כובס, שדיוה אכובס. ערק כובס, פקע כלילא. א"ר: ראיתם, שאין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ.

תלמוד בבלי מסכת נדרים דף מא עמוד א

כי הוה גמיר ר' תלת עשרי אפי הילכתא, אגמריה לרבי חייא שבעה מנהון. לסוף חלש רבי, אהדר ר' חייא קמיה הנהו שבעה אפי דאגמרי, שיתא אזדו. הוה ההוא קצרא הוה שמיע ליה לרבי כדהוה גריס להו, אזל ר' חייא וגמר יתהון קמי קצרא, ואתא ואהדר יתהון קמי רבי. כד הוה חזי ליה רבי לההוא קצרא, א"ל רבי: אתה עשית אותי ואת חייא. א"ד, הכי קא"ל: אתה עשית את חייא, וחייא עשה אותי.

רש"י מסכת נדרים דף מא עמוד א

קצרא - כובס.

אתה עשית אותי ואת חייא - דגמר להו דכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן.

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף קג עמוד א

ת"ר: בשעת פטירתו של רבי, אמר: לבני אני צריך, נכנסו בניו אצלו. אמר להם: הזהרו בכבוד אמכם; נר יהא דלוק במקומו, שולחן יהא ערוך במקומו, מטה תהא מוצעת במקומה; יוסף חפני, שמעון אפרתי, הם שמשוני בחיי והם ישמשוני במותי. הזהרו בכבוד אמכם. דאורייתא היא דכתיב: כבד את אביך ואת אמך! אשת אב הוא. אשת אב נמי דאורייתא היא, דתנאי: כבד את אביך ואת אמך, את אביך - זו אשת אביך, ואת אמך - זו בעל אמך, וי"ו יתירה - לרבות את אחיך הגדול! הני מילי מחיים, אבל לאחר מיתה לא. נר יהא דלוק במקומו, שולחן יהא ערוך במקומו, מטה תהא מוצעת במקומה. מאי טעמא? כל בי שמשי הוה אתי לביתיה, ההוא בי שמשא אתאי שבבתא קא קריה אבבא, אמרה אמתיה: שתיקו, דרבי יתיב! כיון דשמע שוב לא אתא, שלא להוציא לעז על צדיקים הראשונים. יוסף חפני, שמעון אפרתי, הם שמשוני בחיי והם ישמשוני במותי. סבור מינה, בהדין עלמא הוא דקאמר, כיון דחזו דקדים ערסייהו לערסיה, אמרי: שמע מינה לההוא עלמא הוא דקאמר, והאי דאמר הכי? דלא לימרו: מילתא הואי להו, ועד האידנא נמי זכותו דרבי הוא דאהניא להו. אמר להן: לחכמי ישראל אני צריך, נכנסו אצלו חכמי ישראל. אמר להן: אל תספדוני בעיירות, והושיבו ישיבה לאחר שלשים יום; שמעון בני חכם, גמליאל בני נשיא, חנינא בר חמא יושב בראש. אל תספדוני בעיירות. סבור מינה, משום טרחא הוא דקאמר, כיון דחזי דקספדי בכרכים וקאתו כולי עלמא, אמרו: שמע מינה, משום יקרא הוא דקאמר. הושיבו ישיבה לאחר שלשים יום. דלא עדיפנא ממשה רבינו, דכתיב: ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום, תלתין יומין ספדין ביממא וליילא, מכאן ואילך ספדו ביממא וגרסי בליליא או ספדו בליליא וגרסי ביממא, עד דספדי תריסר ירחי שתא. ההוא יומא דאשכבתי דרבי, נפקא בת קלא ואמרה: כל דהוה באשכבתי דרבי מזומן הוא לחיי העוה"ב. ההוא כובס כל יומא הוה אתי קמיה, ההוא יומא לא אתא, כיון דשמע הכי, סליק לאיגרא ונפל לארעא ומית, יצתה בת קול ואמרה: אף ההוא כובס מזומן הוא לחיי העולם הבא

- נקודת מוצא לא פשוטה. זו עמדה. עמי הארצות- ללא תורה. ללא מצוות. הנהגות גסות. הם מביאים פורענות.
- הכובס הזה עושה תהליך.
- אולי המלאכה שלו קשורה. הוא כל היום חווה את האפשרות שמהו שהיה מלוכלך יכול להיות נקי. יכול להתחיל מחדש. המלאכה משפיעה על בעליה. עזרא סימן טוב הכובס.
- ראשיתו – הוא בא לשמוע. כנראה לא מבין. אבל הוא חלק. הוא יותר קשר. לומד את המידות. את האווירה. ובסוף הוא מצליח להחזיר את השמועה לרבי בחוליו. ורבי מכיר לו טובה על כך. דווקא זה שהוא לא מבין- אז לפחות הוא יזכור.
- משם זה נהיה שהוא רגיל לבוא בכל יום. אך מפיסד את הלוויה. את ההספדים. שכל מי ששמע אותם יש לו חלק לעולם הבא- מצד ההשפעה
- ההספד על החכם זה רווח גדול. משם לוקחים את המהות שלו. ומצליחים ללכת בדרך שלו. דווקא זו ההזדמנות של הכובס. והנה הוא פספס את זה.
- מרוב צער נופל מהגג. הקשר שלו עם רבי הוא קשר נשמות. הוא לא צריך להבין או לשמוע את ההספדים. הוא קשרו בעצם. במהות. ולכן הוא מזומן לחיי העולם הבא